

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu VII Wydział Pracy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Robert Kuczyński

Sędziowie : SSO Wacława Macińska

SSO Bożenna Kaczorowska (ref.)

Protokolant : Małgorzata Miodońska

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2015 r. we Wrocławiu - na rozprawie

sprawy z powództwa A. B.

przeciwko Funduszowi Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W.

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W.

od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we W.

z dnia 25 lutego 2015r. sygn. akt IV P upr 1090/14

I. oddala apelację w zakresie pkt I, III, IV i V zaskarżonego wyroku, a w pozostałym zakresie apelację odrzuca,

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 225 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 25.02.2015r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia Śródmieścia IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we W. w sprawie o sygn. akt IV Pupr 1090/14 zasądził od pozwanego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych z siedzibą w W. na rzecz powoda A. B. kwotę 4.893,04 zł z ustawowymi odsetkami od 14.11.2012r. do dnia zapłaty(pkt I wyroku), w dalszym zakresie powództwo oddalił (pkt II wyroku) oraz zasądził koszty zastępstwa prawnego.

Rozstrzygnięcie swoje Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach :

Powód od 26.03. 2012 r. do 15.10.2012 r. był zatrudniony w Firmie Budowlanej (...) sp. z o.o. w B., na podstawie umowy o pracę na czas określony, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kierownika budowy.

W okresie zatrudnienia powód wykorzystał urlop wypoczynkowy w wymiarze 3 dni .Miesięczne wynagrodzenie powoda wynosiło 1.500 zł brutto.

Wyrokiem z 05.12. 2013 r. Sąd Rejonowy zasądził od Firmy Budowlanej (...) sp. z o.o. w B. kwotę 4.893,04 zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem wynagrodzenia za pracę i ekwiwalent za urlop oraz kwotę 467 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

W dniu 03.02. 2014 r. ww. wyrokowi nadana została klauzula wykonalności. Powód, na podstawie ww. tytułu egzekucyjnego wszczął postępowanie egzekucyjne, które postanowieniem z 15.04.2014 r. zostało umorzone w całości w trybie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c.

Powód 26.05. 2014 r. złożył do Marszałka Województwa (...) wniosek indywidualny o wypłatę świadczeń z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych z tytułu niezaspokojonych roszczeń pracowniczych, w którym domagał się wypłacenia kwoty w wysokości 4.893,04 zł, na którą składały się kwoty: 1.500 zł tytułem wynagrodzenia za sierpień 2012 r., 1.500 zł tytułem wynagrodzenia za wrzesień 2012 r., 750 zł tytułem wynagrodzenia za październik 2012 r. oraz 1.143,04 zł tytułem ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy w wymiarze 16 dni.

Wierzyciel pracodawcy powoda (...) sp. z o.o. w (...) 10. 2012 r. złożył do Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej, Wydział VIII Gospodarczy dla spraw upadłościowych i naprawczy wniosek o ogłoszenie upadłości Firmy Budowlanej (...) sp. z o.o. w B..

Zarządzeniem przewodniczącego z 23.10. 2012 r. ww. wniosek został zwrócony, w związku z nieuzupełnieniem braków formalnych przez wnioskodawcę przedmiotowego wniosku, do czego został zobowiązany zarządzeniem z dnia 05 października 2012 r.

Firma Budowlana (...) sp. z o.o. w B. trwale i faktycznie zaprzestała działalności w październiku 2012 r., kiedy to dobiegły końca zamówienia na roboty budowlane oraz nie dysponowała już środkami finansowymi na wypłatę wynagrodzeń.

Strona pozwana, decyzją z 25.07. 2014 r. odmówiła dokonania wypłaty zgłoszonych roszczeń powoda w całości.

W uzasadnieniu decyzji strona pozwana wskazała, że w toku postępowania dowodowego nie stwierdziła żadnej z przesłanek niewypłacalności pracodawcy powoda. Wskazała również, że ustaliła, iż wniosek o ogłoszenie upadłości pracodawcy został zwrócony z przyczyn formalnych a zarazem przedsiębiorca w dalszym ciągu figuruje w rejestrach ZUS i US, co świadczy o kontynuowaniu działalności przez pracodawcę powoda. Zarazem podniosła, że nawet gdyby faktycznie, w chwili wydawania decyzji, wystąpiła niewypłacalność pracodawcy, to zostałyby przekroczone terminy referencyjne z art. 12 ust. 2 i 3 ustawy.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części, tj. w zakresie roszczenia o wynagrodzenie za okres sierpnia, września i połowy października z tytułu zatrudnienia powoda u pracodawcy Firmy Budowlanej (...) sp. z o.o. w B. i odnośnie roszczenia o ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, należny za rok kalendarzowy, w którym ustał stosunek pracy powoda, czyli za rok 2012 r. W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu, jako nieuzasadnione, tj. jako nieznajdujące oparcia w przepisach ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2014 r. poz. 272).

Spór pomiędzy stronami sprowadzał się do tego - czy i ewentualnie kiedy pracodawca powoda faktycznie zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej w rozumieniu art. 8a ustawy.

Zgodnie z art. 12 ust. 2 pkt.1 i pkt.2 lit. e) w/w ustawy, w razie niewypłacalności pracodawcy, zaspokojeniu ze środków Funduszu podlegają należności główne z tytułu wynagrodzenia za pracę oraz z tytułu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy, o którym mowa w art. 171 §1 k.p., należnego za rok kalendarzowy, w którym ustał stosunek pracy.

W myśl art. 12 ust. 3 tej ustawy roszczenia z tytułów wymienionych w ust. 2 pkt. 1 (wynagrodzenie za pracę), pkt.2 lit. a) – c) i lit. g) oraz pkt. 3 podlegają zaspokojeniu za okres nie dłuższy niż 3 miesiące poprzedzające datę

wystąpienia niewypłacalności pracodawcy albo za okres nie dłuższy niż 3 miesiące poprzedzające ustanie stosunku pracy, jeżeli ustanie stosunku pracy przypada w czasie nie dłuższym niż 9 miesięcy poprzedzających datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy.

Zaś art. 12 ust. 4 ustawy stanowi, że roszczenie z tytułu wymienionego w ust. 2 pkt. 2 lit. e) (ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy), podlega zaspokojeniu, jeżeli ustanie stosunku pracy nastąpiło w okresie nie dłuższym niż 9 miesięcy poprzedzających datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy.”

Kolejno z art. 8a ust.1 wymienionej ustawy wynika, iż niewypłacalność pracodawcy w rozumieniu ustawy zachodzi w razie niezaspokojenia roszczeń pracowniczych z powodu braku środków finansowych w przypadku faktycznego zaprzestania działalności przez pracodawcę, trwającego dłużej niż 2 miesiące.

Przepis art. 8a ust. 2 stanowi zaś, że datą wystąpienia niewypłacalności pracodawcy jest dzień upływu terminu, o którym mowa w ust. 1.

W oparciu o powyższe regulacje prawne Sąd Rejonowy zważył, iż w niniejszej sprawie spełnione zostały przesłanki wymienione w przepisie art. 8a cyt. ustawy do wypłacenia przez pozwaną Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych powodowi A. B. świadczeń pieniężnych niezaspokojonych przez jego pracodawcę Firma Budowlana (...) sp. z o.o. w B., ale w ograniczonym zakresie, wynikającym z w/w przepisów ustawy.

Należy mieć na uwadze, iż już na gruncie poprzednio obowiązującej ustawy z dnia 29 grudnia 1993r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 1994r., Nr 1, poz.1), orzecznictwo sądowe dokonało szerokiej wykładni przepisów art. 3 ust. 2 i ust. 2a tej ustawy, stanowiących, kiedy zachodzi niewypłacalność pracodawcy oraz w jaki sposób ustala się datę tej niewypłacalności. W wyroku z dnia 20.11.1996r., III ZP 6/96 (OSNP 1997/12/210), Sąd Najwyższy wskazał, że: „dniem wystąpienia niewypłacalności pracodawcy w rozumieniu przepisów tej ustawy, jest zarówno data postanowienia Sądu o ogłoszeniu upadłości pracodawcy, jak i dzień, w którym wystąpiło niezaspokojenie roszczeń pracowniczych z powodu braku środków finansowych w przypadku faktycznego zaprzestania działalności przez pracodawcę. Faktyczne zaprzestanie działalności pracodawcy może nieraz znacznie poprzedzać ogłoszenie upadłości. Niewłaściwe jest przyjęcie założenia, że niewypłacalność pracodawcy może wystąpić tylko jeden raz. Powstanie niewypłacalności pracodawcy jest procesem złożonym, w którym występują kolejno różne okoliczności, zmienne w czasie.”

Sąd i instancji zważył, iż w niniejszej sprawie nie można określić w sposób sztywny daty faktycznego zaprzestania działalności przez pracodawcę powoda, zgodnie z treścią art. 8a ust. 2 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy. Jak bowiem wskazano powyżej, powstanie niewypłacalności jest procesem, w którym występują różne okoliczności, zmienne w czasie. W ocenie Sądu rejonowego, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje na to, że pracodawca powoda, Firma Budowlana (...) sp. z o.o. w B., stał się niewypłacalny począwszy od października 2012 r. na proces ten trwał na przestrzeni całego roku 2012. Zarówno świadkowie, jak i powód zgodnie podali, że pracodawca stopniowo tracił płynność finansową już od początku roku 2012 r. Zalegał on z płatnościami nie tylko wobec pracowników ale i swoich kontrahentów; nie opłacał też należnych danin publicznoprawnych. Pierwsze wyraźne oznaki niewypłacalności pracodawcy ujawniły się w na przełomie lipca i sierpnia 2012 r., kiedy to ze znacznym opóźnieniem po raz ostatni wypłacił wynagrodzenia; po czym zaprzestał wypłacać je w ogóle. Wskazując jednak konkretną datę zaprzestania działalności powoda, wskazać należy datę wygaśnięcia umowy o pracę powoda, zawartej do 15.10. 2012 r.

Z wiarygodnej relacji świadków i powoda wynika, że z terminem tym zbiegł się koniec wykonywania przez pracodawcę powoda przyjętych zamówień na roboty budowlane. Później pracodawca nie podejmował już większych przedsięwzięć budowlanych; świadkowie nie wykluczyli jedynie ewentualnych poprawek oddanych już obiektów. Zarazem należy mieć na uwadze, w tymże czasie pracodawca nie miał środków na wypłatę wynagrodzeń dla pracowników, co potwierdzają znajdujące się w aktach sprawy wyciągi z kont Firmy Budowlanej (...) sp. z o.o. w B.. Jednocześnie sam powód zeznał, że od pracodawcy otrzymał ostatnie pieniądze na poczet wynagrodzenia za pracę - za lipiec 2012 r.

W toku postępowania ustalone zostało nadto, iż pracodawca powoda zalegał z zapłatą należności na rzecz ZUS i US. Zatem dłużny pracodawca nie dysponował już absolutnie żadnymi środkami pozwalającymi na zaspokojenie dochodzonych wierzytelności i najprawdopodobniej nie posiadał ich już w chwili zaprzestania wypłacania należnych pracownikom wynagrodzeń, co też potwierdzili słuchani świadkowie, tj. zeznali oni, że pracodawca na przestrzeni 2012 r. roku sukcesywnie wyprzedawał lub przerosił w inny sposób na inne podmioty cały swój majątek.

Nie jest przy tym wszystkim istotny fakt, że pracodawca nie ogłosił upadłości oraz że nie wykreślił się z rejestrów w ZUS i US. Postępowanie dowodowe wykazało bowiem, że pracodawca faktycznie zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej w październiku 2012 r. i w tymże czasie stał się również niewypłacalny.

Tym samym przyjąć należało, iż zgodnie z dyspozycją przepisu art. 12 ust. 3 i 4 ustawy, ustanie stosunku pracy powoda przypadło w czasie nie dłuższym niż 9 miesięcy poprzedzających datę wystąpienia niewypłacalności byłego pracodawcy powoda. Pracodawca powoda Firma Budowlana (...) sp. z o.o. w B., z całą pewnością był niewypłacalny w czasie kolejnych dziewięciu miesięcy następujących po dacie ustania stosunku pracy łączącego go z powodem. W tym czasie pracodawca nie zaspokajał bowiem roszczeń pracowniczych z powodu braku środków finansowych i faktycznie zaprzestał prowadzenia swej działalności. Jednocześnie wypełniona została hipoteza art. 8a ust. 1, tj. pracodawca faktycznie zaprzestał działalności przez okres trwający dłużej niż 2 miesiące a niezaspokojenie roszczeń pracowniczych wynikało z powodu braku środków finansowych.

Dlatego zasądzone od strony pozwanej na rzecz powoda łączną kwotę 4.893,04 zł , tj. należność główną, odpowiadającą 2,5 krotności wynagrodzenia powoda w kwotach nieprzekraczających minimalnych wynagrodzeń za pracę i ekwiwalentowi za urlop wypoczynkowy - ustalonych na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. – o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. Nr 200, poz. 1679) a takim było bezspornie wynagrodzenie powoda.

Sąd Rejonowy oddalił powództwo w zakresie dochodzonych odsetek, jakich domagał się powód od dat wymagalności poszczególnych wynagrodzeń z uwagi na treść art. 12 ust. 2 z którego *expressis verbis* wynika, że zaspokojeniu ze środków Funduszu podlegają jedynie należności główne. Sąd Instancji zasądził jednak na rzecz powoda odsetki ustawowe od kwoty głównej, licząc od daty rozpoznania wniosku o wypłatę środków z funduszu gwarantowanych świadczeń pracowniczych przez stronę pozwaną, przyjmując zgodnie z dyspozycją art. 476 k.c. w zw. z art. 300 k.p., że strona pozwana jako dłużnik powoda, popadła w zwłokę gdy nie spełnia należnego powodowi świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela.

Z wyrokiem tym nie zgodziła się strona pozwana i wywiodła apelację opierając ją na zarzutach naruszenia prawa materialnego- art. 8 ustawy z 13.07.2006r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (tj. Dz. U. z 2014r. poz. 272z późn.zm) przez błędne ustalenie stanu faktycznego i wyciągnięcie nieprawidłowych wniosków oraz naruszenie prawa procesowego tj. art. 233k.p.c. poprzez zbyt dowolną ocenę zebranego materiału.

W konsekwencji domagała się zmiany w całości zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację powód wniosł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm prawem przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył:

Należy podkreślić, że Sąd Rejonowy w punkcie II zaskarżonego wyroku oddalił powództwo w dalszym zakresie czyli ponad to co zostało zasądzone w punkcie I wyroku.

Apelacja zaskarża wyrok w całości.

Z uwagi na to że nie ma przedmiotu zaskarżenia co do punktu II wyroku, a zatem apelacja w tej części okazała się niedopuszczalna należało na podstawie art. 370 k.p.c w tej części apelację odrzucić.

Odnosząc się do pozostałych zarzutów apelacji należy podnieść, iż

Sąd Rejonowy zebrał wyczerpujący i wystarczający do niewadliwego rozstrzygnięcia materiał dowodowy, który prawidłowo ocenił nie przekraczając granic swobodnej oceny dowodów.

Apelacja strony pozwanej zatem nie zasługiwała na uwzględnienie, a argumenty w niej zawarte są chybione.

Zdaniem Sądu Okręgowego Sąd I instancji przeprowadził stosowne postępowanie dowodowe, wszechstronnie rozważył zebrany materiał dowodowy, poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne zgodnie ze zgromadzonym materiałem dowodowym, w konsekwencji wydał wyrok odpowiadający prawu.

Sąd Okręgowy oceniając zasadność apelacji zważył w szczególności, iż Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które w konsekwencji skutkowały wyprowadzeniem logicznie prawidłowych, a przy tym trafnych i niesprzecznych wniosków, które to ustalenia faktyczne i wnioski Sąd Okręgowy w pełni zaaprobował i przyjął jako własne.

Sąd Okręgowy akceptuje w całej rozciągłości wywody i motywy zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Sąd Okręgowy uznał, iż ustalenia faktyczne przeprowadzone przez Sąd I instancji nie odbiegają w zakresie zgodności z obiektywnym, prawdziwym i rzeczywistym stanem. W szczególności ustalenia te nie tylko korespondują ze zgromadzonym materiałem dowodowym, ale także nie przekraczają wyznaczonych przepisem art. 233 § 1 kpc granic swobodnej oceny dowodów, które wyznaczone są wymogami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia. (por. wyrok SN 10.06.1999r. II UKN 685/98, LEX 41437)

Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1k.p.c. nie wystarczy stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołując się do stanu faktycznego, które w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości.

Konieczne jest wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie.

Skuteczne postawienie takiego zarzutu wymaga wskazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów.

Takich argumentów apelacja nie przedstawia dlatego zarzut naruszenia prawa procesowego uznać należy za bezprzedmiotowy.

Sąd I instancji oparł swoje rozstrzygnięcie na prawidłowych, spójnych i niesprzecznych ustaleniach faktycznych mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, które to ustalenia jak wyżej zaznaczono Sąd Okręgowy w pełni zaaprobował i uznał za własne.

Zasadnie zatem Sąd I instancji przyjął, że pracodawca powoda zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej 12.10.2012r. Z tym dniem bowiem faktycznie zaprzestał wypłacania wynagrodzenia na rzecz powoda przez 3 kolejne miesiące oraz brak było dalszych zleceń na roboty ogólnobudowlane po stronie pracodawcy powoda.

Słusznie podkreśla powód w odpowiedzi na apelację, iż samo formalne utrzymywanie w obrocie gospodarczym spółki polegające na składaniu sprawozdań finansowych bądź deklaracji do ZUS czy Urzędów Skarbowych nie może w świetle obowiązujących przepisów zostać poczytane za faktyczne wykonywanie działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę. Są to bowiem jedynie formalne elementy działalności gospodarczej, które dotyczą każdego przedsiębiorcy. Nie mają jednakże związku z pojęciem faktycznego prowadzenia działalności gospodarczej.

Sąd Rejonowy bardzo precyzyjnie wyjaśnił pojęcia zaprzestania działalności gospodarczej i niewypłacalności pracodawcy powołując się na obowiązujące przepisy i odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczące w/

w kwestii dlatego nie ma potrzeby powtarzania tej argumentacji gdyż szeroko została ona zaprezentowana w części wstępnej.

Dlatego zarzut naruszenia prawa materialnego tj. art. 8a cyt. wyżej ustawy uznać należy za zupełnie chybiony, merytorycznie nie uzasadniony i nie znajdujący uzasadnienia w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Zdaniem Sądu Okręgowego, strona apelująca przedstawiła jedynie polemiczny z prawidłowymi ustaleniami Sądu swój subiektywny punkt widzenia.

Apelacja strony pozwanej, przeto na zasadzie art. 385 k.p.c. podlegała oddaleniu jako bezzasadna w zakresie pkt I, III i V.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. i § 12 ust1 pkt1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb państwa kosztów pomocy prawnej udzielanej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tj. Dz.U z 2003r. poz490 ze zm.)